

DAN BURKE

DUCHOVNÝ BOJ
A ROZLISOVANIE
DUCHOV

**DUCHOVNÝ BOJ
A ROZLIŠOVANIE
DUCHOV**

„Táto nová kniha Dana Burkeho nám dôrazne pripomína, že prebieha boj o spásu našich duší. Dan Burke tu vysvetľuje učenie veľkých a svätých mystikov a pomáha nám tak pochopiť, čo môžeme robiť pre to, aby sme tento boj vyhrali, viac sa priblížili ku Kristovi a dosiahli pokoj, ktorý nám môže dať len on. Knihu odporúčam každému, kto je pripravený rásť vo svätosti.“

kardinál Gerhard Ludwig Müller

bývalý prefekt Kongregácie pre náuku viery

„Nová kniha Dana Burkeho ponúka nesmierne dôležitú formáciu, ktorá je potrebná na vyzbrojenie bojujúcej Cirkvi. Mnohí ľudia, ktorí čítajú a robia si duchovné cvičenia, tu podané v novom svetle, budú môcť vďaka tejto knihe prekonať osobný hriech aj štruktúry hriechu a zla. Očakávam, že toto dielo podnieti vznik celého hnutia ľudí, ktorí sa túžia stať svätými a horlivými bojovníkmi za Krista.“

Kathleen Beckman, diecéza Orange, Kalifornia

koordinátorka služby oslobodzovania a exorcizmu

„My kresťania sme dostali povolanie k svätosti, no potrebujeme vedenie Ducha Svätého. A potrebujeme aj ľudskú podporu. Táto kniha ponúka múdrosť načerpanú z duchovnej tradície Cirkvi. Dúfam v to a modlím sa za to, aby táto kniha o duchovnom putovaní pomohla mnohým veriacim.“

kardinál Anders Arborelius OCD

štokholmský biskup

„Dan Burke sa stal skvelým tlmočníkom hlbokoj múdrosti svätých, ktorú prekladá do zrozumiteľného jazyka. Presne toto robí aj v tejto knihe. Aký úžasný úvod do základných pravidiel rozlišovania! A aké dôležité je rozlišovanie!“

Dr. Ralph Martin

autor knihy *Fulfillment of All Desire*

„Keďže viera v Božie slovo je nevyhnutná pre víťazstvo v bojoch duchovného života, schopnosť rozlišovať, čo je Božie slovo, je úplne nevyhnutná. V tejto útlej, no hlbokoj knižke Dan Burke predstavuje objasňujúcu moc ignaciánskej duchovnej tradície, ktorá nám pomáha rozlišovať hnutia srdca. Poznatky a vysvetlenia toho, ako používať túto múdrosť svätého Ignáca, ktoré sú zhrnuté v tejto knihe, čitateľov vybaví potrebnými nástrojmi na jasnejšie rozpoznanie Božieho hlasu a na rozlíšenie a vykorenenie zvodov nepriateľa. Tým, ktorí chcú žiť vo víťazstve nad nepriateľom, srdečne odporúčam túto knihu!“

otec Mathias Thelen

prezident Encounter Ministries, Brighthon, Michigan

„Dan Burke nám predstavuje osobnú, praktickú, jasnú a jednoduchú cestu pravidiel rozlišovania duchov, ktorá pochádza od svätého Ignáca z Loyoly a ktorú vyučuje aj Avila Institute. Dan objasňuje, aký význam má striedanie útechy a neútechy pri prehlbovaní vlastnej pokory, hovorí o svojom podriadení sa milosti a závislosti od Boha.“

otec Tom Acklin OSB

špirituál Kňazského seminára svätého Vincenta

DAN BURKE

**DUCHOVNÝ BOJ
A ROZLIŠOVANIE
DUCHOV**

© Sophia Institute Press, 2019
Box 5284, Manchester
NH 031 08, USA
www.SophiaInstitute.com
Copyright © 2019 by Dan Burke

Z amerického originálu:
Spiritual Warfare and the Discernment of Spirits

Vydal: © Zachej.sk, 2021
Preklad: © Lukáš Vaník
Grafika: © bookwork.sk

Jazyková korektúra: Adriana Reguliová

Biblické citáty sú uvedené podľa oficiálneho katolíckeho prekladu Svätého písma (SSV, 2016).

ISBN: 978-80-8211-291-0

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovať v akejkoľvek podobe alebo akýmkoľvek spôsobom (elektronicky, mechanicky, fotokópiami alebo iným spôsobom) bez súhlasu vlastníka autorských práv.

VENOVANÉ STEPHANII BURKEOVEJ:
Ďakujem ti za roky odvážneho boja
proti hriechu a za Boha.

Predslov

Zastavte sa a položte si otázku: Prečo som si kúpil túto knihu? Čo hľadám? Aký problém túžim vyriešiť? Aké správne rozhodnutie by som chcel urobiť? Aké nesprávne by som, naopak, rád napravil? Samozrejme, okrem uvedených dôvodov ste mohli mať aj nejaký iný, no *zastavte sa*. Uvedomte si, čo hľadáte, nahlas to vyslovte a – zapíšte si to.

Teraz v moci Ducha Svätého, ktorý prebýva vo vašom vnútri, poproste Boha, aby vás voviedol do múdrosti obsiahnutej v tejto knihe, ktorá je kľúčom k pokladu, čo hľadáte. Zakaždým, keď vezmete do rúk túto knihu a budete ju chcieť čítať, pomodlite sa nasledujúcu modlitbu k Duchu Svätému. Aj každé ráno po prebudení sa pomodlite presne túto modlitbu: „Duchu Svätý, vovádzaj ma do múdrosti, ktorá otvára cestu Božej vôle so mnou vo veľkých aj malých rozhodnutiach v mojom živote, aby som tak mohol vzdávať Bohu slávu všetkými svojimi myšlienkami, slovami a skutkami.“ Ak toto robíte, vedome sa rozhodujete viesť život rozlišovania.

Nástroje a pravidlá duchovného boja potrebujeme, pretože bez ohľadu na to, či je náš život prechádzkou ružovou záhradou, alebo je plný utrpenia, naša ľudská prirodzenosť, stvorená na Boží obraz, bola poškodená dedičným hriechom. Bez cestovnej mapy, ktorú nám poskytnú tieto pravidlá a nástroje, nenájdeme bezpečnú cestu domov k večnému životu v Otcovom kráľovstve.

Ako píše Dan Burke v tejto krátkej učebnici pre začiatníkov, tým, že si osvojíme nástroje a pravidlá rozlišovania, minimalizujeme dopad zranení z prechádzajúcich rokov života – zranení našej ľudskej prirodzenosti –, ktoré spôsobujú duchovný tinitus úzkosti. Keď na tieto svoje bremená nedbáme, ony nás premáhajú a my sa tak stávame zraniteľnými, upadáme do beznádeje, ktorú chce do nás vliať satan, a pritom nám uniká milosť, uzdravenie a láska, ktorú nám v čase núdze chce dať Boh.

Pre tých z vás, pre ktorých je praktizovanie duchovného rozlišovania celkom nové, bude táto kniha Dana Burkeho priam zjavením. Začnete si jasnejšie uvedomovať rozdiel medzi svetlom a tmou. Pre ľudí skúsenejších v rozlišovaní bude táto kniha dobrým pripomenutím toho, čo už vedia – zvlášť na hlbších úrovniach duchovnej zrelosti, pretože nie je všetko zlato, čo sa blyští, a to, čo sa môže javiť ako temnota, môže byť práveže rýdze zlato.

Kresťania, ktorí sú v tomto vrcholnom okamihu dejín na začiatku tretieho tisícročia rozhodnutí pustiť sa do duchovného boja na bojisku svojich duší i na bojisku sveta, sú vojakmi, ktorých Kristus potrebuje – a potrebuje ich *teraz!* Noste so sebou túto príručku o boji a nebojte sa toho, čo má prísť. Pamätajte na slová nášho vodcu Ježiša Krista: „A keď príde on, ukáže svetu, čo je hriech, čo spravodlivosť a čo súd. Hriech je, že neveria vo mňa, spravodlivosť, že idem k Otcovi a už ma nevidia, a súd, že knieža tohto sveta je už odsúdené. Toto som vám povedal, aby ste vo mne mali pokoj. Vo svete máte súženie, ale dúfajte, ja som premohol svet!“ (Jn 16, 8 – 11. 33).

páter D. Min. William Watson SJ

Prológ (a prísľub)

V nasledujúcom úvode ukážem, ako som bol vo svojom živote v dôsledku prežitého detstva a svojej cesty k Bohu veľmi často vystavovaný duchovným bojom. Keď som sa neskôr stal katolíkom, s pomocou Božej milosti a vďaka múdrosti svätého Ignáca som si osvojil rafinovanejší a účinnejší postup, ktorým sa riadim vo svojich každodenných zápasoch s nepriateľom pokoja. Veľmi za to vďačím najmä dvom kňazom: pátrovi Timothymu Gallagherovi OMV a pátrovi Williamovi Watsonovi SJ. Oba ja títo muži sú veľmi vzdelaní, poznajú mnohé cesty do hĺbky múdrosti bojovej taktiky svätého Ignáca a je im známy aj pokoj, ktorý prichádza, keď sa naučíme bojovať. Ja som nemal v úmysle napísať také obsiahle dielo, aké napísali oni, no v súlade s ich dielami som chcel v tejto knihe predstaviť veľmi osobné, jednoduché a praktické vovedenie do účinných nástrojov pre duchovný rast a nadobudnutie pokoja. Dúfam pritom, že toto krátke čítanie ťa povzbudí, aby si sa začal viac ponárať do tejto múdrosti, ktorá človeku môže zmeniť život, a že potom v nesmierne cenných dielach pátra Gallaghery a Watsona objavíš hlbšie vody. Napokon sa modlím, aby si v boji i počas boja, do ktorého sa máš pustiť, zažíval pokoj, ktorý ti Ježiš pripravil.

Na záver ti dám už iba jeden prísľub: Ak sa odovzdáš Bohu a naučíš sa podľa jeho pravidiel viesť boj o život,

nájdeš pokoj, ktorý nám Ježiš slúbil – pokoj, ktorý prevyšuje všetko chápanie.

Dan Burke
15. októbra 2019
na sviatok svätej Terézie Avilskej

**DUCHOVNÝ BOJ
A ROZLIŠOVANIE DUCHOV**

Úvod: Z tmy

*Ale vy ste vyvolený rod, kráľovské kňazstvo,
svätý národ, ľud určený na vlastníctvo,
aby ste zvestovali slávne skutky toho,
ktorý vás z tmy povolal do svojho obdivuhodného svetla.*

1 Pt 2, 9

Ja som sa z tmy svojej mladosti vynoril vďaka tomu, že som spoznal Ježiša ako Mesiáša. Keď som našiel vieru, prvý raz vo svojom živote som zakúsil aj nádej. No zažiť pokoj – to bolo oveľa ťažšie a bol to omnoho dlhší proces. Spomínam si, že som ako mladý muž v duchu zápasil s Ježišovými uisteniami o pokoji, ktorý nám dá, a takisto s mnohými inými novozákonnými prisľúbeniami o pokoji. Jednoducho som nevedel, ako mám ten pokoj nadobudnúť, ako ho zažiť.

Moje detstvo bolo takpovediac neprestajné emocionálne tornádo. Niektorí moji súrodenci sa ani nedožili dospelosti. Tí, ktorí prežili, bývali alebo bývajú opakovane hospitalizovaní v liečebniach pre drogovú závislosť, pokúsili si vziať si život a poväčšine vedú život plný deštruktívnych modelov správania. Opíšem niekoľko scén z mojej mladosti, aby si aspoň trochu nahliadol do toho, čo som prežíval, a pochopil, prečo do môjho života tak

lahko vstupovala úzkosť a prečo bolo pre mňa také náročné nájsť pokoj.

Scéna číslo 1: Vreskot, zúrivý hnev, ďalšia hlučná a desivá hádka a potom *bum!* Hrobové ticho. Výstrel. Mal som len deväť rokov, no vedel som, čo to je. Moji dvaja mladší bratia sa spolu so mnou schúlili pod schodmi, kde sme v nekonečnom tichu čakali zmrazení hrôzou. Je mama mŕtva? Zabije teraz nás? Nemohol som sa hýbať, utekať ani premýšľať. Zdalo sa nám to ako večnosť. Potom sme zistili, čo sa stalo – aj keď celý príbeh sme sa nedozvedeli nikdy.

Scéna číslo 2: Vydesilo ma čosi, čo som videl, ako ma volá. Nedávalo to zmysel. Bol som doma sám a od strachu mi bolo až nevoľno. Mučilo ma to. Netušil som, čo mám robiť. Bol som voči tomu taký bezmocný a bolo to také iracionálne, že vo svojom detskom strachu som si strčil hlavu medzi vankúše na gauči, akoby som tak mohol uniknúť niekam, kde by ma nebolo možné nájsť. Nariekal som a hystericky som plakal. Keď sa mama vrátila domov, našla ma akoby v delíriu. Zbila ma a vrieskala na mňa. Nijaká útecha, nijaká snaha pochopiť, prečo jej dieťa nemožno utešiť. Svojím zapletením sa do okultných praktík priniesla k nám domov démonov. A jej odpovedou na zranenia a hrôzu, ktoré spôsobila, bolo to, že opäť zaútočila na svoje dieťa – na mňa –, akoby som bol pre ňu nejaká neprijemnosť, ktorú nezapríčinila. Prežíval som taký veľký zmätok, aký malé dieťa nemohlo pochopiť ani spracovať. Ujma bola takmer nezvratná... Takmer.

Tieto dve scény z môjho detstva – a to ani neboli najhoršie či najbolestnejšie – sú len dve ohnivká v reťazi napohľad nekonečného utrpenia, ktoré trvalo, kým som neodišiel z domu. Tým sa však tieto súženia neskončili. Tí, ktorí prežili týranie, vedia, že je to čosi, čo s človekom zostáva; ostáva to mučivé prevrátenie a zdeformovanie mysle i srdca, ktoré si neprestajne premieta dané scény a opätovne prežíva utrpené zranenia.

Možno takúto traumu sám poznáš alebo si prežil menej dramatické trápenia, predsa však tieto udalosti hlboko ranili tvoje srdce i myseľ. Nezáleží na tom, s čím sme zápasili alebo aké to bolo ťažké. Mohol si dokonca vyrastať v šťastnej a milujúcej kresťanskej rodine, a predsa zápasíš s úzkosťou. Týmto svojim podelením sa chcem urobiť len jednu vec: chcem ti dať nádej. Ak som mohol nájsť pokoj ja, potom ho má na dosah každý, kto sa približuje k Bohu a hľadá trvalé riešenie, aké môže dať iba Boh. Máš nádej. Áno, ty môžeš a aj nájdeš pokoj, ktorý hľadáš, pokoj, ktorý on kúpil a za ktorý zaplatil svojim vlastným trápením a obetou, ktorú za teba priniesol.

Falošné riešenia

*Sú to falošní apoštoli, klamní pracovníci,
ktorí sa tvária, akoby boli Kristovými apoštolmi.
A nečudo, veď sám satan sa tvári ako anjel svetla.*

2 Kor 11, 13 – 14

Skôr než začneme skúmať pravú cestu k pokoju, je vhodné krátko pouvažovať nad jednou prekážkou, ktorá ľuďom často bráni spoznať pravý pokoj a zvádza ich na falošné chodníčky. Existuje mnoho dôvodov, prečo nás tieto falošné cestičky zaujmú. Niektoré z nich pramenia z kultúrneho narcizmu, pýchy, zvedavosti a odmietania všetkého, čo nie je „nové“. Iné majú koreň v nevedomosti a nedostatku chápania bohatstiev, ktoré máme k dispozícii v katolíckej viere a mystickej tradícii.

Mnohí dlhoroční katolíci majú akési „sebaisté pseudopoznanie“ viery. Funguje to takto: Keďže počuli nejaké elementárne idey a na najzákladnejšej úrovni ich chápu, sú presvedčení, že tieto koncepty, kľúčové pre našu vieru, pochopili úplne. Viedol som nespočetne veľa rozhovorov s katolíckmi, ktorí hľadali falošné riešenia v new age a v nekresťanských východných spiritualitách. Na začiatku väčšinou povedia: „Ja som bol katolík celý život a nikdy som XYZ nepovažoval za čosi nesprávne.“ Prob-

lém spočíva v tom, že katechéza v posledných desaťročiach bola hrôzostrašne nedostačujúca, a tak väčšina katolíkov nevie o podstate svojej viery takmer nič. Toto vôbec nie je prehnané tvrdenie – katolíci jednoducho nepoznajú vieru, ktorú vyznávajú. Keď niekoho ponoria do bazéna na plytkom okraji, nemusí to ešte znamenať, že sa ten človek naučí plávať, nech by v tom bazéne strávil akýkoľvek dlhý čas. Takéto chabé základy poskytujú človeku tak trochu nebezpečnú sebaistotu, ktorá v prípade tých, čo začnú nasledovať východné spirituality a stratia sa v nich, môže viesť až k večnej záhube.

Tieto falošné prostriedky majú veľmi úrodné prostredie, preto ich je mnoho a šarlatáni si za ne s veľkou radosťou dávajú zaplatiť. „Len za 49,95 dolárov môžete zakúsiť pokoj aj vy!“ Dokonca aj dobre formovaní katolíci môžu spadnúť do pasce, ak si usilovne nepreverenú prostriedky a riešenia, po ktorých siahajú. V čase, keď píšem túto knihu, je najnovším trendom *mindfulness* („všíma-vý stav mysle, uvedomelosť“). Najsmutnejší aspekt tohto nového módného výstrelku je ten, že hoci vedecký svet mimo Katolíckej cirkvi začína priznávať, že podobné praktiky a výroky majú pochybný charakter, podvodní obchodníci na tom zarábajú a pokúšajú sa zdiskreditovať výzvy k zdravému rozumu, ktoré sa ozývajú zo strany veriacich. *Mindfulness* bude mať, žiaľ, v Cirkvi dlhý život, pretože je to lukratívne pre tých, ktorí to predávajú, zaujímavé pre tých, ktorí kupujú, a pretože ľudia zúfalo túžia po odpovediach.

Ďalším faktorom, ktorý poháňa záujem o ezoterické, „nové a vzrušujúce“ riešenia, je ľudské ego. Zatiaľ čo

podceňujeme dlhé veky úspešnú tradíciu uzdravovania a duchovného rastu v Katolíckej cirkvi, veľmi ochotne vyhľadávame komplikované a „vedecké“ prostriedky inde. Tieto falošné riešenia sú pre pravoverných veriacich ešte prítťažlivejšie, keď sú nejako spojené s vierou, ktorú si vážia. Najpopulárnejšie verzie týchto šarlatánstiev sú skombinované s niečím, čo znie ako tradičná katolícka spiritualita. Takto máme napríklad budhizmus zmiešaný so sviatosťou prítomnej chvíle, ako keby boli tieto veci kompatibilné. Samozrejme, Ježiš mal predsa isté nedostatky, ktoré môže vyriešiť jedine Budha! A tak musíme hľadať odpovede mimo Cirkvi.

Vedecke štúdie však tvrdenia týkajúce sa *mindfulness* nepotvrdzujú. Ako sa dalo ľahko predvídať, utrpenie mnohých ľudí spojené s celým týmto jasným podfukom spôsobilo, že tieto a podobné falošné prostriedky sa analyzovali len nedbalo a mnohí ich prijali a začali praktizovať. Sčasti sa tak opakuje to, čo sa dialo v 70. rokoch 20. storočia, keď sa niekolko nedostatočne vzdelaní kňazi s dobrým úmyslom začali snažiť naplňať rastúci záujem o modlitbu nekresťanskými východnými ideami a transcendentálnou meditáciou. Ak chcete hlbšie preskúmať nebezpečný svet *mindfulness*, veľmi vám odporúčam skvelú a mimoriadne fundovanú knihu *A Catholic Guide to Mindfulness*¹ (Katolícky sprievodca uvedomelosťou) od Susan Brinkmanovej. Túto praktiku odmietajú aj prominentní katolícki psychológovia, napríklad Allison

¹ Susan Brinkman OCDS: *A Catholic Guide to Mindfulness*, CreateSpace 2017.